
OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2012 No. 322

**Rheoliadau Tribiwnlys Anghenion
Addysgol Arbennig Cymru 2012**

**RHAN A
CYFFREDINOL**

Dehongli

2. Yn y Rheoliadau hyn, oni fydd y cyd-destun yn mynnu fel arall—

ystyr “apêl” (“*appeal*”) yw—

(a) yn ddarostyngedig i is-baragraff (b), apêl i'r Tribiwnlys o dan Ran 4 o Ddeddf 1996 ac Atodlen 27 iddi yn erbyn penderfyniad awdurdod lleol;

(b) yn rheoliadau 58 i 60, apêl i'r Uwch Dribiwnlys yn erbyn penderfyniad panel tribiwnlys; ystyr “apelydd” (“*appellant*”) yw person sydd â hawl i apelio i'r Tribiwnlys o dan Ran 4 o Ddeddf 1996 neu o dan reoliadau a wnaed o dan adran 17(1) a (2) o Fesur Addysg (Cymru) 2009(1);

ystyr “awdurdod” (“*authority*”) yw awdurdod ac eithrio'r awdurdod lleol a wnaeth y penderfyniad a herir;

ystyr “awdurdod lleol” (“*local authority*”) yw'r awdurdod lleol yng Nghymru a wnaeth y penderfyniad a herir;

ystyr “Cadeirydd” (“*Chair*”) yw person a benodir i'r panel Cadeiryddion o dan adran 333(2) o Ddeddf 1996;

ystyr “clerc i'r panel tribiwnlys” (“*clerk to the tribunal panel*”) yw'r person a benodir gan Ysgrifennydd y Tribiwnlys i weithredu yn y swydd honno mewn un neu ragor o wrandawiadau;

ystyr “Cofrestr” (“*Register*”) yw'r gofrestr y mae'n ofynnol ei chadw o dan reoliad 75;

mae i “corff cyfrifol” yr ystyr a roddir i “*responsible body*” gan adran 85(9) o Ddeddf 2010(2);

ystyr “cyfaill achos” (“*case friend*”) yw person sy'n cyflwyno datganiad o addasrwydd i'r Tribiwnlys yn unol â rheoliad 66, i arfer hawl y plentyn i wneud apêl neu hawliad ar ran y plentyn;

ystyr “cyfeiriad e-bost” (“*email address*”) yw cyfeiriad post electronig personol y person;

ystyr “cyfnod datganiad achos” (“*case statement period*”) yw'r cyfnod a bennir yn rheoliad 19;

ystyr “datganiad” (“*statement*”) yw'r datganiad o anghenion addysgol arbennig mewn perthynas â'r plentyn, a wnaed o dan adran 324 o Ddeddf 1996;

---

(1) 2009 mccc 5. Cymeradwywyd Mesur Addysg (Cymru) 2009 gan Ei Mawrhydi yn y Cyngor ar 9 Rhagfyr 2009.

(2) O dan adran 85(9) o Ddeddf Cydraddoldeb 2010, yr awdurdod lleol neu'r corff llywodraethu, pa un bynnag sydd â'r swyddogaeth berthnasol, yw'r corff cyfrifol ar gyfer ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir; yr awdurdod lleol yw'r corff cyfrifol ar gyfer uned cyfeirio disgyblion; y perchennog yw'r corff cyfrifol ar gyfer ysgol annibynnol neu ysgol arbennig nas cynhelir gan awdurdod lleol.

ystyr “datganiad achos” (“*case statement*”) yw'r datganiad achos a gyflwynir yn unol â rheoliad 20 neu 21;

ystyr “Deddf 1996” (“*the 1996 Act*”) yw Deddf Addysg 1996;

ystyr “Deddf 2010” (“*the 2010 Act*”) yw Deddf Cydraddoldeb 2010;

ystyr “diwrnod gwaith” (“*working day*”) yw unrhyw ddiwrnod ac eithrio—

- (a) dydd Sadwrn;
- (b) dydd Sul;
- (c) unrhyw ddiwrnod o 25 Rhagfyr i 1 Ionawr yn gynwysedig;
- (ch) dydd Gwener y Groglith;
- (d) y dydd Llun cyntaf ym mis Mai;
- (dd) unrhyw ddiwrnod ym mis Awst; neu
- (e) diwrnod sy'n wyl banc yng Nghymru a Lloegr o dan adran 1 o Ddeddf Bancio a Thrafodion Ariannol 1971(3);

ystyr “dogfen” (“*document*”) yw unrhyw beth y cofnodir gwybodaeth o unrhyw ddisgrifiad ynddo;

ystyr “gwrandawriad” (“*hearing*”) yw gwrandawriad gerbron y Llywydd, Cadeirydd neu'r panel tribiwnlys at y diben o alluogi'r Llywydd, Cadeirydd neu'r panel tribiwnlys i gyrraedd penderfyniad ar apêl neu hawliad neu unrhyw gwestiwn neu fater, lle mae hawl gan y partïon i fod yn bresennol a chael eu clywed, ac y mae'n cynnwys gwrandawriad a gynhelir yn gyfan gwbl neu'n rhannol drwy gyswllt fideo, ar y teleffon neu drwy ddull arall o gyfathrebu electronig dwyffordd disymwth;

ystyr “gwŷs tyst” (“*witness summons*”) yw dogfen a ddyroddir gan y Llywydd neu'r panel tribiwnlys, sy'n ei gwneud yn ofynnol bod tyst yn bresennol mewn gwrandawriad o apêl neu hawliad, i roi tystiolaeth neu ddangos dogfennau mewn perthynas ag apêl neu hawliad i'r Tribiwnlys;

ystyr “hawliad” (“*claim*”) yw hawliad o dan Bennod 1 o Ran 6 o Ddeddf 2010 ac Atodlen 17 i'r Ddeddf honno ar gyfer gwahaniaethu ar sail anabledd;

ystyr “hawlydd” (“*claimant*”) yw person sydd â'r hawl i wneud hawliad i'r Tribiwnlys o dan Bennod 1 o Ran 6 o Ddeddf 2010 ac Atodlen 17 i'r Ddeddf honno, neu o dan reoliadau a wnaed o dan adran 17(1) a (2) o Fesur Addysg (Cymru) 2009;

mae i “llofnod electronig” yr ystyr a roddir i “*electronic signature*” gan adran 7 o Ddeddf Cyfathrebiadau Electronig 2000(4);

ystyr “Llywydd” (“*President*”) yw Llywydd y Tribiwnlys a benodir o dan adran 333(2)(a) o Ddeddf 1996;

ystyr “panel addysg” (“*education panel*”) yw'r personau a benodir gan Weinidogion Cymru o dan adran 333(2)(c) o Ddeddf 1996 i banel lleyg y Tribiwnlys;

ystyr “panel tribiwnlys” (“*tribunal panel*”) yw panel o'r Tribiwnlys a gaiff benderfynu apêl neu'r hawliad neu unrhyw gwestiwn neu fater mewn cysylltiad ag apêl neu hawliad;

ystyr “parti” (“*party*”) yw—

- (a) mewn apêl, yr apelydd neu'r awdurdod lleol; a
- (b) mewn hawliad, yr hawlydd neu'r corff cyfrifol;

---

(3) 1971 p.80.

(4) 2000 p.7.

ystyr “penderfyniad a herir” (“*disputed decision*”) yw'r penderfyniad neu'r weithred, neu'r methiant i benderfynu neu weithredu, y dygir yr apêl neu'r hawliad mewn perthynas ag ef neu hi;

mae i “person priodol” yr ystyr a roddir i “*appropriate person*” gan baragraff 4(3) o Atodlen 27 i Ddeddf 1996;

ystyr “plentyn” (“*child*”) yw'r person sy'n destun yr apêl neu'r hawliad;

ystyr “rhiant” (“*parent*”) yw rhiant at ddibenion adran 576 o Ddeddf 1996(5);

mae “sylwadau llafar” (“*oral representations*”) yn cynnwys tystiolaeth a roddir, oherwydd amhariad ar leferydd neu glyw, gan berson sy'n defnyddio iaith arwyddion;

ystyr “sylwedydd” (“*observer*”) yw person a gaiff fod yn bresennol mewn gwrandawriad at y diben o arsylwi ar y gwrandawriad, ond rhaid iddo beidio â chyfranogi yn y gwrandawriad na gwneud unrhyw nodiadau o'r gwrandawriad na gwneud unrhyw recordiad o'r gwrandawriad drwy ddull ffotograffig, neu drwy ddull sain neu drwy unrhyw ddull arall;

ystyr “Tribiwnlys” (“*Tribunal*”) yw Tribiwnlys Anghenion Addysgol Arbennig Cymru neu'r Special Educational Needs Tribunal for Wales(6);

ystyr “Tribiwnlys Haen Gyntaf” (“*First-tier Tribunal*”) yw'r tribiwnlys a sefydlwyd o dan adran 3 o Ddeddf Tribiwnlysoedd, Llysoedd a Gorfodi 2007, sydd ag awdurdodaeth yn Lloegr dros apelau a hawliadau;

mae “tystiolaeth” (“*evidence*”) yn cynnwys deunydd o unrhyw ddisgrifiad, a gofnodir ar unrhyw ffurf;

ystyr “Uwch Dribiwnlys” (“*Upper Tribunal*”) yw'r tribiwnlys apeliadol a sefydlwyd o dan adran 3 o Ddeddf Tribiwnlysoedd, Llysoedd a Gorfodi 2007(7);

ystyr “ysgol a gynhelir” (“*maintained school*”) yw ysgol gymunedol, sefydledig neu wirfoddol, ysgol arbennig gymunedol neu sefydledig neu ysgol feithrin a gynhelir gan awdurdod lleol, sef naill ai'r awdurdod lleol a wnaeth y penderfyniad a herir neu awdurdod lleol arall;

ystyr “Ysgrifennydd y Tribiwnlys” (“*Secretary of the Tribunal*”) yw'r person sydd am y tro yn gweithredu fel Ysgrifennydd swyddfa'r Tribiwnlys.

---

(5) O dan adran 576 o Ddeddf 1996 mae “parent”, mewn perthynas â phlentyn neu berson ifanc, yn cynnwys unrhyw berson nad yw'n rhiant y plentyn ond sydd â chyfrifoldeb rhiant drosto neu sy'n gofalu am y plentyn. Mae adran 212 o Ddeddf 2010 yn mabwysiadu'r diffiniad hwn at ddibenion anghydfodau anabled.

(6) Adran 333 (1ZA) o Ddeddf 1996.

(7) 2007 p.15.